

Pedagogisch Beleidsplan

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1 Inleiding.....	2
2 Missie, visie en kernwaarden	3
2.1 Missie.....	3
2.2 Visie	3
2.3 Kernwaarden	3
3 Pedagogische doelen.....	4
3.1 Pedagogisch hoofddoel	4
3.2 Pedagogische basisdoelen	5
3.2.1 Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid	5
3.2.2 Het bevorderen van de persoonlijke competenties van de kinderen	5
3.2.3 Het bevorderen van de sociale competenties van de kinderen	5
3.2.4 Het bevorderen van de socialisatie van kinderen: overdracht van normen en waarden.....	6
4 Pedagogische werkwijze	6
4.1 De groep	6
4.1.1 Samenvoegen stamgroepen	6
4.1.2 Flexibele opvang	7
4.1.3 Werkwijze opvang extra dagdelen en ruilen	7
4.2 Intake.....	7
4.3 Wennen	8
4.3.1 Kennismaken en wennen op het kinderdagverblijf	8
4.3.2 Kennismaken en wennen op de BSO	9
4.3.3 Kennismaken en wennen op de peuterschool.....	9
4.4 Mentorschap	9
4.5 Beroepskracht-kind-ratio (BKR).....	10
5 Het volgen en stimuleren van het kind	11
5.1 Vormgeving Voorschoolse Educatie (VE).....	11
5.2 Het stimuleren van de ontwikkeling.....	12
5.3 Inrichting groepsruimte	15
5.4 Ouderbetrokkenheid	15
5.5 Kindvolgsysteem.....	15
5.6 Opvallend gedrag.....	16
5.6.1 Meldcode kindermishandeling	16
5.7 Doorlopende ontwikkellijn	16
5.8 Pedagogisch coach.....	17
5.8.1 Pedagogisch coach VE per 1 januari 2022	17
5.8.2 Meer informatie.....	18
6 Overige informatie	18

6.1	Seksualiteit	18
6.2	Media.....	18
6.3	Kinderen die ziek zijn.....	18
6.4	Privacy	18
6.5	Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers	19
6.6	Klachtenregeling.....	19

1 Inleiding

Kappio Kinderopvang is oorspronkelijk opgericht in 1998 als Stichting Kinderdagverblijf Anna Paulowna. Tot die tijd bestond een dergelijke organisatie nog niet in Anna Paulowna. De initiatiefnemers speelden in op de behoefte aan een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang. In 2009 is de voormalige stichting een BV geworden met Kappio als nieuwe naam. Kappio staat voor: Kinderopvang Anna Paulowna Partner In Ontwikkeling.

Door de jaren heen heeft Kappio zich ontwikkeld tot de organisatie die het nu is. Kappio heeft locaties voor kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en peuterscholen, verspreid over de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen, Stede Broec, Drechterland, Medemblik en Enkhuizen. Sommige locaties staan op zichzelf, maar op de meeste locaties zijn we volop bezig met IKC-ontwikkeling: een nauwe samenwerking tussen het basisonderwijs en de kinderopvang. Binnen het gebouw met één of meerdere basisschool/basisscholen wordt een peuterschool en/of kinderdagopvang en/of buitenschoolse opvang aangeboden.

Het pedagogisch beleid van Kappio bestaat uit drie delen:

1. Het pedagogisch beleid waarin de algemene pedagogische uitgangspunten staan beschreven, en:
2. Het pedagogisch werkplan, gebonden aan opvangvorm en locatie. Hierin staat de concrete vertaling van het pedagogisch beleid vastgelegd, zodat het duidelijk is hoe de pedagogische uitgangspunten in de praktijk nagestreefd en gerealiseerd worden.
3. Specifiek pedagogisch beleid inclusief werkplan voor Montessori Peuterschool de Peutertuin locatie Noord en locatie Centrum.

NB: Over het lezen van dit document:

- *In dit document hanteren we de term 'ouders'. Dit kan op alle plaatsen worden vervangen door 'verzorgers'. Het kind in het algemeen wordt aangeduid met 'hij': hier kan ook 'zij' worden gelezen.*
- *In de tekst wordt gesproken in de wij-vorm. In het algemeen wordt daarmee bedoeld: de organisatie Kappio. Als het gaat om opvoedkundig handelen, dan wordt daar de pedagogisch medewerker in het bijzonder mee bedoeld.*
- *In de tekst worden de volgende afkortingen gehanteerd: de term 'kinderdagverblijf' is afgekort tot 'KDV', de term 'buitenschoolse opvang' is afgekort tot 'BSO', en de term 'peuterschool' is afgekort tot 'PS'. Pedagogisch medewerker is afgekort tot PM-er.*

2 Missie, visie en kernwaarden

2.1 Missie

Kappio staat voor kinderopvangaanbod in de vorm van voorschoolse voorzieningen, kinderdagopvang, tussenschoolse opvang, peuterschool opvang en buitenschoolse opvang. Wij zijn een maatschappelijk ondernemer en streven naar een dekkend aanbod van kinderopvang in de Noordkop en een deel van West-Friesland. Kappio wil de kinderopvang verbinden aan onderwijs door een sterke inhoudelijke samenwerking. Hiermee willen we bereiken dat er een compleet pedagogisch en didactisch aanbod ontstaat voor alle kinderen van 0 tot 12 jaar, gedurende de dag op het gebied van spelend leren, onderwijs, zorg en vrijetijdsbesteding. Werkend vanuit één team met gezamenlijke verantwoordelijkheid voor kinderen en medewerkers ontstaat er een integraal kind centrum (IKC). We willen de brug bouwen tussen kinderopvang en onderwijs in het ontwikkelen van Integrale Kind Centra.

Kappio wil het kinderopvangaanbod in stand houden, ook binnen kleine kernen, en versterken in hun financiële en inhoudelijke productaanbod.

2.2 Visie

Kinderopvang is meer dan een arbeidsparticipatiemiddel. Alle kinderen hebben recht op ontwikkelingsondersteuning. Kappio creëert een meerwaarde voor kinderen en ouders door zowel fysiek als inhoudelijk de verbinding te maken met het onderwijs. Door het creëren van een leefomgeving waarin de begeleiding en verzorging van kinderen gericht is op het ontwikkelingsniveau van ieder kind kunnen we per leeftijdsgroep een doordacht en specifiek aanbod verzorgen. Kinderen en ouders moeten zich hierin veilig, welkom en gehoord voelen. Kinderopvang en onderwijs vormen hierin een geïntegreerd geheel met een eenduidige pedagogische leefomgeving waarin aandacht is voor de individuele behoeften van het opgroeiende kind. Hierbij is ook aandacht voor kinderen met een eventuele ontwikkelingsvoorsprong, kinderen met zorgvragen en kinderen met een eventuele ontwikkelingsachterstand.

Een (Integraal) Kind Centrum is de vorm waarin wij bovenstaande visie willen ontwikkelen.

2.3 Kernwaarden

De volgende kernwaarden spelen binnen Kappio een belangrijke rol:

- Kindgericht
Ieder kind is voor ons belangrijk en uniek. We handelen vanuit de vraag van het individuele kind, binnen de kaders van het pedagogisch beleid.
- Klantgericht
Wij zorgen dat we weten wat de klant van ons wil. We nemen de wensen van kind, ouder en medewerker serieus en geven ook grenzen aan.
- Ondernemend
Onze organisatie is volop in beweging! We zijn creatief, vindingrijk, en resultaatgericht. Maar realistisch: we nemen verantwoorde risico's.
- Kwaliteitsbewust
We stellen hoge eisen aan de kwaliteit van onze organisatie. Dit betekent dat we voortdurend werken aan verbetering van alle aspecten binnen onze organisatie. We maken daarin bewuste keuzes.
- Betrokken en respectvol
Wij zijn een professionele organisatie, waarin iedereen persoonlijk benaderd wordt. We communiceren open richting ouders, kind en medewerker.
- Omgevingsbewust

We richten onze blik naar buiten, als organisatie en met de kinderen. We weten wat er speelt in de omgeving en de samenleving. Daar waar we mogelijkheden zien spelen we in op activiteiten en ontwikkelingen.

- Enthousiast

We zijn trots op onze organisatie en op ons vak. We hebben plezier in ons werk en stralen dit uit.

3 Pedagogische doelen

Ieder kind dat bij ons binnen stapt heeft een uniek eigen 'rugzakje' en dat maakt hem ook zo bijzonder. Onze PM-ers willen graag weten wat er allemaal in dit rugzakje zit, zodat we het kind zo optimaal mogelijk kunnen begeleiden. Om dit te bewerkstelligen hebben we een goed en optimaal contact nodig met de ouders en een duidelijk geformuleerd pedagogisch beleid. Dit beleid beschrijft wat wij belangrijke waarden vinden in het opvangen, verzorgen en opvoeden van kinderen en welke voorwaarden er nodig zijn om deze waarden uit te dragen.

Om het welzijn van het kind te kunnen stimuleren schept Kappio een goed pedagogisch klimaat. Dit klimaat heeft als doel dat kinderen zich prettig en veilig voelen en gestimuleerd worden om te spelen, te ontmoeten en zich te ontwikkelen. Het pedagogisch klimaat bevat de volgende basiselementen die in lijn zijn met de Wet Kinderopvang (2005). Dit zijn de aspecten van verantwoorde kinderopvang:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid
2. Het bevorderen van de persoonlijke competenties
3. Het bevorderen van de sociale competenties
4. Het bevorderen van de socialisatie van kinderen door overdracht van normen en waarden ten behoeve van de gewetensontwikkeling

3.1 Pedagogisch hoofddoel

Een kind moet zich als individu kunnen ontplooien en ontwikkelen binnen het gezin, binnen de maatschappij, binnen de kinderopvang (kinderdagopvang, de peuterschool, de buitenschoolse opvang), en de school. Om deel te kunnen nemen aan de samenleving is het belangrijk dat een kind kennis maakt met de wereld om hem heen en leert wat gangbare normen en waarden zijn. Daarnaast moet een kind de ruimte krijgen om te leren zijn behoeften en wensen kenbaar te maken en om eigen keuzes te maken. Hiervoor dienen voorwaarden gecreëerd te worden, zodat het kind de juiste eigenschappen in zichzelf kan ontwikkelen en ontplooien.

Om dit te bereiken is een uitdagende en stimulerende omgeving nodig waarin het kind zich actief en spelend kan ontwikkelen en ontplooien. Die omgeving, inclusief het team aan PM-ers moet tegelijkertijd ook veilig, warm, enthousiast en betrokken zijn, zodat een kind kan ervaren dat hij er mag zijn zoals hij is. Het kind voelt zich dan gesterkt om de wereld vol vertrouwen tegemoet te treden. Door het kind te stimuleren, te sturen en zelf te laten ontdekken en ervaren, zal hij zich op eigen wijze ontwikkelen: naar eigen behoeften en met eigen mogelijkheden.

Kappio gebruikt bewust de twee begrippen ontwikkelen en ontplooiën. Ontwikkelen heeft te maken met vaardigheden, kennis, zelfredzaamheid, communicatie en lichamelijke groei. Ontplooiën heeft te maken met houdingsaspecten, ontdekken, experimenteren, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen, geduld en sociale redzaamheid. Om kinderen een zo optimaal mogelijke omgeving te bieden waarin ze zich kunnen ontwikkelen en ontplooien, gelden er voor beiden verschillende voorwaarden. Ze zijn echter onlosmakelijk met elkaar verbonden. Een kind kan zich ontwikkelen als de PM-ers sturing en begeleiding bieden, het juiste spel materiaal aanbieden, verschillende thema's aan bod laten komen en gevarieerde activiteiten organiseren. Ontplooiing is mogelijk als de medewerkers de kinderen de

ruimte kunnen bieden om zichzelf te mogen zijn en hen de wereld laten ontdekken in hun eigen tempo, in de juiste ontspannen sfeer. De ruimte van de kinderopvang moet dan ook uitdagend, sfeervol en veilig zijn ingericht.

3.2 Pedagogische basisdoelen

Hieronder volgt een korte toelichting op de pedagogische basisdoelen van Marianne Riksen-Walraven. De concrete uitwerking van de basisdoelen in de praktijk is terug te vinden in de pedagogische werkplannen van de locaties.

3.2.1 Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid, ofwel een veilige basis of een 'thuis' waar kinderen kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Dit is het meest essentiële pedagogische basisdoel. Vanuit een gevoel van veiligheid kunnen kinderen zich ontwikkelen. Kappio creëert veiligheid door o.a. te werken met zoveel mogelijk vaste gezichten op de groepen, zodat kinderen een veilige relatie kunnen aangaan met PM-ers. In een vertrouwde groep, in de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten en de PM-er(s) kunnen kinderen verbondenheid en emotionele veiligheid ontwikkelen. Het is belangrijk dat het kind zich thuis en veilig voelt. Het is tevens belangrijk dat ouders zich veilig voelen. PM-ers nemen daarom een actieve rol in het opbouwen van een goed contact met zowel de kinderen als de ouders.

Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid betekent ook dat we respect hebben voor de zelfstandigheid, ofwel de autonomie van een kind. Kappio vindt het belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen om zelf te proberen, zelf te ontdekken, ofwel zelf actief betrokken worden. Daarnaast bereiden we kinderen voor wat er gaat gebeuren ('we benoemen eerst wat er gaat gebeuren, voordat we er naar handelen'). Hierdoor groeit het zelfvertrouwen van een kind en gaan ze geloven in eigen kunnen.

3.2.2 Het bevorderen van de persoonlijke competenties van de kinderen

Elk kind is een uniek individu en ontwikkelt zich in eigen tempo. Kappio biedt kinderen de mogelijkheid om zich op eigen tempo te ontwikkelen, eigen keuzes te maken en een eigen mening te ontwikkelen en te hebben. Het ontwikkelen van de persoonlijke competenties stimuleren we door een breed aanbod aan mogelijkheden te bieden. Op deze manier ontwikkelen kinderen zich op lichamelijke, zintuiglijke, spraak/taal, cognitief en emotioneel gebied. Hierbij houden we rekening met verschillen in belangstelling en ontwikkelingsniveau. Kinderen zijn niet verplicht om aan de activiteiten mee te doen, maar er zal wel worden geprobeerd om ze hiervoor te motiveren. Soms blijkt dat, als kinderen toch meedoen, dit een impuls geeft aan hun zelfvertrouwen. Kortom, we bieden een veilige, uitdagende leeromgeving, waar respect is voor het individuele kind.

We benaderen de kinderen positief en respectvol en geven het zoveel mogelijk ruimte om zelf, of met andere kinderen, kleine problemen op te lossen.

3.2.3 Het bevorderen van de sociale competenties van de kinderen

Bij Kappio wordt door de manier van omgaan met elkaar, het aanbieden van activiteiten gericht op ontwikkeling op verschillende gebieden en het samen zijn en samen spelen, continue aandacht besteed aan de ontwikkeling van het kind. We leren kinderen sociaal naar de ander te zijn door goed naar elkaar te luisteren en te kijken. Door kinderen te laten samenwerken, worden sociale vaardigheden gestimuleerd. Positief gedrag wordt benoemd door de PM-er. Dit gedrag heeft een positieve uitwerking op de groep. In een groep leren kinderen van elkaar, met elkaar om te gaan en de wereld om zich heen te ontdekken.

Bij conflicten neemt de PM-er een bemiddelende rol aan. We leren kinderen om met elkaar in gesprek te gaan en we stimuleren kinderen om bij conflicten zelf tot een oplossing te komen.

3.2.4 Het bevorderen van de socialisatie van kinderen: overdracht van normen en waarden

Het is belangrijk dat kinderen de normen en waarden van de maatschappij leren kennen en eigen maken. Zo kunnen ze uiteindelijk hun weg vinden in de maatschappij. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Hieronder vallen ook regels en gezamenlijke rituelen. Er is veel aandacht voor het feit dat een kind met andere kinderen een groep vormt, rekening moet houden met andere kinderen en, uiteindelijk, zichzelf kan ontwikkelen richting zelfstandigheid. De PM-ers hebben een voorbeeldrol. Zij stellen een voorbeeld middels hun eigen houding. Door reactie van anderen ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders, mogen en moeten. Zowel binnen en buiten de groep doen zich verschillende situaties voor die leermomenten zijn.

4 Pedagogische werkwijze

Naast het pedagogisch beleidsplan is er voor elke locatie een pedagogisch werkplan geschreven. Daarin staat beschreven hoe elke locatie werkt, hoe de groepen werken, hoe een gemiddelde dag verloopt en wat de regels zijn. Dit werkplan wordt jaarlijks bekeken en waar nodig bijgesteld. Hieronder volgen een aantal algemene zaken die in de pedagogisch werkwijze van Kappio centraal staan. Voor een specifieke beschrijving van de pedagogische werkwijze van een locatie verwijzen wij u naar het pedagogisch werkplan van de locatie.

4.1 De groep

Doordat het kind op de groep zichzelf mag zijn en doordat hij geaccepteerd wordt zoals hij is, zal hij zich veilig genoeg gaan voelen om zich te ontwikkelen. In de groep leert hij dat hij een eigen persoonlijkheid heeft en eigen keuzes kan en mag maken. Hij leert grenzen aan te geven en conflicten op te lossen. De medewerkers zullen dit stimuleren door de kwaliteiten van elk kind te blijven zien en te benoemen. Dit betekent veel complimenten en positieve aandacht zowel voor de groep als geheel, maar ook voor elk kind apart.

Regels geven houvast en herkenning en dat geeft weer een gevoel van veiligheid. Voor de jonge kinderen geven we het goede voorbeeld. De oudere kinderen mogen meepraten over de regels. Een regel wordt altijd benoemd in de positieve vorm: 'we houden alles netjes' in plaats van 'we maken geen rommel'.

4.1.1 Samenvoegen stamgroepen

Kappio werkt naast de vaste stamgroepen met baby/dreumes-zones en peuterzones. Binnen deze zones is er een grote mate van samenwerking en kennen de kinderen en PM-ers elkaar doordat er veel activiteiten met elkaar gedeeld worden. Dit betreft bijvoorbeeld de verschoonruimte waar 2 groepen samen gebruik van maken en waardoor zij elkaar regelmatig ontmoeten. In de binnen speelruimte bij iedere zone wordt regelmatig gebruikt als ontmoetingsruimte en speelruimte. Hierdoor kennen de kinderen de PM-ers en kinderen van andere groepen uit de zone. De leef- en leeromgeving wordt daardoor groter dan alleen de eigen stamgroep. Omdat alle groepen binnen Kappio eenzelfde dagprogramma volgen is de structuur en werkwijze op een samengevoegde groep in grote lijnen gelijk. Zo waarborgt Kappio de continuïteit voor de kinderen. Verder zijn de PM-ers van de andere groepen bekende en vertrouwde personen voor de kinderen, omdat de baby/dreumes zone en peuterzone nauw met elkaar samenwerken.

Het is mogelijk dat de vaste stamgroepen van kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang (bij grotere locaties) samenvoegen. Het samenvoegen van de groepen kan structureel zijn, op een specifieke dag

van de week, incidenteel of aan het eind en begin van de dag en/of in vakantieperiodes. De keuze voor het samenvoegen van groepen kan gemaakt worden als er sprake is van een lagere bezetting op de groepen. De kinderen worden dan de hele dag in deze samengestelde groep opgevangen door minimaal één PM-er die voor de kinderen bekend is. Bij een samengestelde groep kan van de reguliere groeps grootte worden afgeweken, waarbij uiteraard wél altijd wordt uitgegaan van de vastgestelde kwaliteitsregels in de Wet kinderopvang (de 'beroepskracht-kind-ratio', oftewel BKR). Doordat de groepssamenstelling op dat moment kan veranderen in een verticale groep, hebben we de PM-ers daar van tevoren op voorbereid. Zo kunnen zij de leefruimte aanpassen voor die dag maar ook hun activiteitenaanbod afstemmen op zowel baby's als peuters. In het pedagogisch werkplan van de locatie staat beschreven of de locatie stamgroepen samenvoegt en hoe dit in de praktijk vorm krijgt.

4.1.2 Flexibele opvang

Naast een vaste dag in de week kunnen kinderen gebruik maken van flexibele dagen. Door middel van dit aanbod zorgen wij voor een structurele situatie die aangevuld wordt met een flexibele situatie. Hiermee waarborgen wij de continuïteit voor het kind. Als kinderen gebruik maken van flexibele opvang zal dit in eerste instantie plaats vinden op de eigen stamgroep. Als dit niet mogelijk is vanwege de Beroepskracht-kind-ratio dan kan het kind voor een flexibele dag opgevangen worden in een andere naastgelegen groep van de baby/dreumes zone, peuterzone of de buitenschoolse opvang. Ouders geven hier schriftelijk toestemming voor.

4.1.3 Werkwijze opvang extra dagdelen en ruilen

In onze productvoorwaarden staat omschreven hoe een extra dagdeel kan worden aangevraagd en welk tarief hieraan verbonden is. Het afnemen van extra opvang dag (of dagdeel) buiten de overeenkomst om, is alleen mogelijk als er geen extra pedagogisch medewerker voor hoeft worden ingezet. Een extra aangevraagde dag die toch niet door moet gaan, kan 15 dagen voorafgaand aan de opvang dag geannuleerd worden. Indien de extra aangevraagde en goedgekeurde opvang dag (of dagdeel) binnen 15 dagen gewijzigd wordt, zal deze omgezet worden in ruiltegoed. Een dag ruilen is een service en is alleen mogelijk wanneer er minder kinderen zijn in relatie tot het ingezette personeel. Er wordt geen extra personeel ingezet voor ruiling. Uiterlijk een werkdag voorafgaand aan de week waarin de te ruilen dag valt krijgt de klant een bevestiging of het ruilverzoek akkoord is.

4.2 Intake

Voorafgaand aan de plaatsing van een kind of bij de start van de opvang vindt er een intakegesprek plaats tussen de PM-ers en de ouders. Indien gewenst kan een kind samen met ouder voorafgaand aan de plaatsing een keer meedraaien om te wennen. Tijdens het intakegesprek noteren we eventuele bijzonderheden over het gedrag of de voeding van het kind. Het is prettig om zoveel mogelijk informatie over het kind te krijgen. Deze informatie wordt verwerkt in Konnect. Zolang het kind gebruik maakt van de kinderopvang, kunnen de afspraken naar wens worden gewijzigd. Het kind wordt tenslotte ouder en ook steeds zelfstandiger. Dit verloopt in samenspraak met de ouders en het kind zelf.

4.3 Wennen

4.3.1 Kennismaken en wennen op het kinderdagverblijf

In het begin zal een baby moeten wennen aan de nieuwe omgeving; het doet immers veel nieuwe indrukken op en heeft daarom extra tijd en aandacht nodig. Gedurende de wenperiode wordt, uiteraard in overleg, het aantal uren opvang bij ons geleidelijk opgebouwd. We raden ouders aan om een week vóór de start met werken, te beginnen aan de wenperiode. Door een wenperiode in te bouwen, kunnen kinderen en ouders rustig wennen aan de nieuwe situatie.

De eerste kennismaking is tijdens de intake met en op de groep. Tijdens de intake vragen wij aan de ouders alle benodigde informatie over voedingstijden, slaaptijden, knuffels en bijzonderheden, zodat de baby zich zo snel mogelijk thuis kan voelen.

De PM-er schrijft dagelijks een verslag. De ouders kunnen dit berichtje lezen in ons digitale communicatieplatform (Konnnect) en eventueel een reactie geven. Het is bijvoorbeeld prettig als de medewerker weet of het kind thuis goed heeft geslapen of tandjes krijgt of niet lekker is.

Ook voor nieuwe peuters is het belangrijk dat ze de ruimte krijgen om te wennen. Nieuwe peuters moeten vaak wennen aan de regels. We laten merken dat het niet erg is dat een kind nog niet alles weet. Op die manier zal hij snel zijn plekje vinden. Er zijn ook kinderen die wat angstig binnenkomen en huilen bij het afscheid nemen. Deze kinderen benaderen we rustig en we vertellen dat we heel blij zijn dat ze bij ons willen komen spelen. Na het afscheid proberen we het kind zich zoveel mogelijk op z'n gemak te laten voelen, bijvoorbeeld door:

- Het verdriet proberen te doorbreken met muziek, bellen blazen, laten meehelpen met een klusje.
- Een knuffel of ander troostend voorwerp dat hij gedurende moeilijke momenten bij zich mag hebben.
- Als medewerker zelf meespelen om het kind vertrouwd te laten raken met de materialen.
- Het kind een activiteit aan tafel laten kiezen, zoals knutselen.
- Het kind wat vaker persoonlijke aandacht geven (laten weten dat we er voor hem zijn).
- Een vaste dagindeling met pictogrammen te bieden, zodat het kind leert hoe de dag verloopt. Deze methode wordt alleen op bepaalde momenten ingezet of ingezet bij kinderen die dit nodig hebben.

Het eerste wenmoment is maximaal een halve dag, een kind speelt en eet mee op de groep.

Het tweede wenmoment is bijna een hele dag, een kind speelt, eet en slaapt deze dag op de groep. Wanneer alles goed gaat komt uw kind daarna hele dagen. In overleg kan de wenperiode aangepast worden aan de behoefte van het kind. Soms verlengen of verkorten wij de wenperiode omdat een kind sneller of onvoldoende gewend is. Soms vragen wij ouders om in de eerste dagen ná de wenperiode hun kind vroeger op te halen omdat hij/zij vermoeid is. Uiteraard kan een kind ook door iemand anders opgehaald worden in deze periode.

Kinderen die 1 dag komen starten indien mogelijk met meerdere wenmomenten, dit wordt in overleg met de ouders en de pedagogisch medewerkers gepland.

Omdat het wenmoment start vanaf de contractdatum en u nog geen hele dagen gebruik kunt maken van de opvang, ontvangt u ruilservice-uren terug met een geldigheid van een jaar. Dit betekent dat uw kind extra naar de opvang kan komen als er voldoende plaats is op de groep.

4.3.2 Kennismaken en wennen op de BSO

De pedagogisch medewerker/mentor nodigt de ouders uit voor een intakegesprek. Aan het eind van het gesprek wordt één wennmoment afgesproken waar, bij voorkeur, één van de ouders ook aanwezig is. Tijdens het wennmoment wordt gestart met een rondleiding, waarbij het kind wordt voorgesteld aan de andere pedagogisch medewerkers en kinderen. Er wordt verteld hoe het dagritme eruit ziet en welke groepsafspraken er gelden. De aanwezige kinderen worden hierbij betrokken. De wenperiode start bij aanvang van de plaatsing en bij start van de BSO na schooltijd. Voor nieuwe kinderen van buitenaf geldt dat de intake en het wennen op de BSO op dezelfde dag plaatsvindt als wanneer het contract is ingegaan.

Er is extra aandacht voor het kind, zoals naast de pedagogisch medewerker zitten tijdens het drinkmoment. Elke pedagogisch medewerker streeft ernaar om ieder kind individuele aandacht te geven. Hierbij wordt speciaal gelet op de kinderen die hier zelf niet om vragen. Dit bevordert het contact tussen de pedagogisch medewerker en het kind. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker steeds beter inschatten wat een kind nodig heeft. Dit individuele contact is heel divers: dit kan een gezellig praatje zijn, maar ook een vriendelijk oogcontact of samen actief bezig zijn. Wij vinden het belangrijk dat het kind zich gezien en gehoord voelt.

Omdat het wennmoment start vanaf de contractdatum en u nog geen hele middag gebruik kunt maken van de opvang, ontvangt u ruilservice-uren terug met een geldigheid van een jaar. Dit betekent dat uw kind extra naar de opvang kan komen als er voldoende plaats is op de groep.

4.3.3 Kennismaken en wennen op de peuterschool

Op de eerste dag wordt tijd vrij gemaakt voor een intakegesprek.. De ouders krijgen een mondelinge toelichting van de PM-er(s) over de peuterschool. Als een kind naar de peuterschool gaat, zal dat misschien de eerste keer zijn dat de ouder het kind in een voor hem/haar vreemde omgeving achterlaat. Het is belangrijk dat ouders en hun kind zichzelf de tijd geven om te wennen aan de peuterschool. Kinderen leren het ritme van een dagdeel kennen en krijgen er na verloop van tijd vertrouwen in dat er na het spelen een ouder komt om ze op te halen.

Enkele aandachtspunten die de PM-er met de ouders bespreekt:

- Altijd duidelijk afscheid nemen van uw peuter, ook al gaat de peuter in het begin huilen.
- Er voor zorgen dat u op tijd bent om uw peuter op te halen.
- Voor de peuter is de peuterschool een veilige plek als het contact tussen PM-ers en ouder/verzorger goed verloopt. Informatie uitwisselen, een praatje maken tijdens het brengen en halen vinden wij daarom van groot belang.
- Het belang van ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie.

De wenperiode start bij aanvang van de plaatsing en is voor iedere peuter en ouder anders. Voor de een is de wenperiode langer dan voor de ander. Het is mogelijk dat de ouder er bij blijft op de eerste ochtend van de peuter. Als blijkt dat na een aantal weken de peuter nog niet is gewend, dan zal de PM-er met de ouder afspraken maken om evt. aan begin van een dagdeel iets langer te blijven of op een dagdeel iets later te komen. Ons beleid is erop gericht dat iedere peuter na verloop van tijd zonder verdriet afscheid neemt van de ouder.

Het komt incidenteel voor dat een peuter niet kan wennen, niet past binnen de groep of te jong is in zijn ontwikkeling voor de start op de peutergroep. In overleg met de ouder kunnen we de plaatsing ongedaan maken of uitstellen naar een later moment.

4.4 Mentorschap

Mentoring is een één-op-één interactief proces waarbij de mentor het leren van een kind begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten.

Het mentor zijn van een kind draagt bij aan de emotionele veiligheid en aan de ontwikkeling van kinderen en PM-ers. Een mentor biedt een vertrouwensrelatie en sociaal-emotionele veiligheid.

Aan ieder kind op de kinderdagopvang, peuterschool en buitenschoolse opvang wordt een mentor toegewezen. De mentor werkt op de groep waar het kind is geplaatst. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders. De mentor is degene die de observaties doet en eventuele bijzonderheden inbrengt tijdens de teamoverleggen. Een mentor signaleert (potentiële) ontwikkelingsproblemen: op deze manier kan er door beroepskrachten en/of andere professionals van binnen (zorgcoördinator) of buiten de kinderopvangorganisatie vroegtijdig en adequaat passende (extra) ondersteuning worden geboden.

Na een wenperiode van **6 weken opvang** voert de mentor een gesprek met de ouder, om de eerste periode te evalueren. Vervolgens wordt minimaal **eenmaal per jaar** door de mentor een gesprek met de ouders gevoerd. Eventuele afspraken worden vastgelegd en doorgegeven aan de andere PM-ers op de groep.

Bij bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen die worden gesignaleerd, neemt de mentor contact op met ouders. Er kan intern overlegd worden (bijvoorbeeld met de zorgcoördinator of de clustermanager). Ouders kunnen ook worden doorverwezen naar passende instanties voor verdere ondersteuning (zie ook het [Zorgprotocol](#) (kwaliteitshandboek 3.01) van Kappio).

De mentor maakt voor ieder kind een overdracht en bespreekt deze met de ouders. Indien er toestemming is, zal de mentor de overdracht naar de basisschool versturen. Indien het kind een VE-indicatie heeft of extra zorg ontvangt, dan volgt er een warme overdracht van de mentor. Dit gaat in samenspraak met ouders en de nieuwe leerkracht of IB-er van de school. De PM-ers handelen volgens het overdrachtsbeleid.

4.5 Beroepskracht-kind-ratio (BKR)

Binnen de kinderopvang bestaan duidelijke regels t.a.v. de beroepskracht-kindratio (BKR: het benodigde aantal PM-ers t.o.v. het aantal aanwezige kinderen). Met het in werking treden van de Wet IKK zijn deze eisen aangescherpt. De BKR voor KDV en BSO mag maximaal 3 uur per dag afwijken. Als algemene regel geldt het volgende:

- Binnen het tijdvak 7.15-8.30 uur wordt maximaal 45 minuten afgeweken van het vereiste aantal PM-ers.
- Binnen het tijdvak 13.00-15.00 uur wordt maximaal 90 minuten afgeweken van het vereiste aantal PM-ers.
- Binnen het tijdvak 17.00-18.15 uur wordt maximaal 45 minuten afgeweken van het vereiste aantal PM-ers.

Tijdens reguliere BSO-opvangdagen mag er 30 minuten per dag worden afgeweken van de BKR.

Hiervoor gebruiken we de tijdvakken 7.15-7.45 uur en 17.45-18.15 uur. Tijdens schoolvakanties en vrije dagen van de scholen geldt bovenstaande algemene regel voor de BSO.

Er wordt altijd minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal medewerkers ingezet. In het pedagogisch werkplan van iedere KDV en/of BSO-locatie wordt specifiek(er) beschreven wanneer er wordt afgeweken.

5 Het volgen en stimuleren van het kind

5.1 Vormgeving Voorschoolse Educatie (VE)

Het hoofddoel van het landelijke VE-beleid is om kinderen in de leeftijdscategorie van 2 tot 6 jaar met een (dreigende) taal- en/of ontwikkelingsachterstand een betere start te bieden, zodat zij succesvoller aan het reguliere onderwijs kunnen deelnemen (vanaf groep 3). Op alle kinderdagopvang- en peuterschoollocaties wordt gewerkt met een voorschools educatief programma. Alle kinderen nemen deel aan het programma. Het VE aanbod is gebaseerd op 960 uur in 1,5 jaar tijd met een maximum van 6 uur per dag. De peuterscholen van Kappio zijn 40 weken geopend zodat een kind met een VE indicatie over 1,5 jaar peuterschool minimaal 960 uur gebruik kan maken van een VE locatie.

Sommige locaties zijn door de kleinschaligheid genoodzaakt om het aantal dagdelen te beperken op 3 dagdelen. Of de locatie heeft een dusdanige bezetting dat er een ochtend en middag openstelling is, de ochtend bevat meer uren dan de middag.

De ouders worden gestimuleerd om het totaal aanbod van 16 uur voor het VE af te nemen.

Indien wij binnen de eigen locatie niet het volledige aanbod van 16 uur kunnen aanbieden dan gaan wij in overleg met de ouder voor een alternatief aanvullend aanbod.

Dit kan zijn:

- 2 dagen op locatie A en 2 dagen op locatie B.
- 3 dagen op de ochtend en 2 dagen op de middag.
- Alle dagen op een locatie nabij waar wel 16 uur geboden kan worden.

Binnen kleine kernen kiezen wij ervoor om in ieder geval VE aan te kunnen bieden (3 dagdelen en aanvulling via andere locatie) omdat ouders niet naar andere dorpen willen en het kind in zo'n geval geheel geen VE aanbod kan genieten.

Wij blijven investeren en ontwikkelen om hierin het totale aanbod binnen een vestiging te kunnen bieden.

Voor kinderen met een VE-indicatie betekent het dat ze minimaal drie of vier dagdelen per week naar de groep komen en er extra aandacht besteed wordt aan de taal-, spraak-, reken-, motorische-, sociaal emotionele ontwikkeling. Kappio peuterscholen vindt ontwikkelingsstimulering van het jonge kind heel belangrijk, met name de sociaal-emotionele en de taalontwikkeling.

De peuterschool is een ontmoetingsplek voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar (*NB: in bijzondere situaties is een verblijf na de 4^e verjaardag mogelijk, uiteraard gebeurt dit in overleg*). Een plek voor kinderen, waar ze zich prettig en veilig voelen, waar ze goed kunnen spelen met leeftijdgenoten, waar ze kunnen leren van en met elkaar, waar een breed aanbod is van activiteiten en materialen, helemaal toegespitst op de betreffende leeftijd. Een plek waar ze steeds weer nieuwe stapjes in hun ontwikkeling doen, leren delen, samenspelen, grenzen verkennen en hun taalbegrip en woordenschat versterken en vergroten. Op die manier is de peuterschool ook een goede voorbereiding op de basisschool.

Ook voor ouders vormt de peuterschool een ontmoetingsplek. De peuterschool biedt lichte opvoedingsondersteuning en kan bij zorgvragen ouders ondersteunen bij het inschakelen van externe hulpverlening.

In de praktijk kunnen we de volgende belangrijke functies van de peuterscholen benoemen:

- **Spelen** : Al spelend ontdekken de peuters de wereld om zich heen. Voor peuters gaan spelen en leren hand in hand, spelen is een manier van leren.
- **Ontwikkelen**: In de leeftijd van twee tot vier jaar maken kinderen een stormachtige ontwikkeling door, ieder kind op unieke wijze en in eigen tempo. De peuterscholen bieden een omgeving waar het kind gestimuleerd wordt in de ontwikkeling.
- **Ontmoeten**: Spelen met andere kinderen is essentieel voor de ontwikkeling. Binnen de peuterscholen ontmoeten kinderen andere kinderen en leren in een veilige sfeer en onder deskundige leiding geleidelijk om te gaan, te spelen met andere kinderen. Ook zijn de peuterscholen een plek waar ouders / verzorgers elkaar kunnen ontmoeten.
- **Signaleren**: De Pm'ers hebben de vaardigheden om gedurende de periode dat een peuter de peutergroep bezoekt, te signaleren indien er sprake is van ontwikkelingsproblemen dan wel problemen in de opvoedsituatie. Ook hebben de Pm'ers de kennis om door te verwijzen.
- **Ondersteunen**: Pm'ers onderhouden contact met de ouders / verzorgers. In geval van zorgen over de ontwikkeling van een peuter zullen en kunnen deze ook met de ouders/verzorgers besproken worden en kan de Pm'er een ondersteunende rol hebben.

Kappio werkt met de VE-methode Uk en Puk of de VE-methode Startblokken. Zowel Uk en Puk als Startblokken zijn methodes waarbij alle ontwikkelingsgebieden van kinderen worden gestimuleerd. Beide methoden sluiten goed aan bij de belevingswereld van kinderen. Er wordt gewerkt met aansprekende thema's en vanuit die thema's wordt gespeeld en worden er betekenisvolle activiteiten en materialen aangeboden. Betekenisvolle activiteiten en materialen staan dichtbij het kind en zijn daardoor herkenbaar voor het kind. De activiteiten die daarbij worden ingezet zijn divers en vertegenwoordigen een of meer ontwikkelingsgebieden. Gedurende het thema komen alle ontwikkelingsgebieden aan bod.

In paragraaf 5.5 en 5.7 staat uitgewerkt hoe we Kappio-breed en ook voor de VE-norm vormgeven aan het kindvolgsysteem en de doorlopende ontwikkellijn. Het beleid t.a.v. VE is verder uitgewerkt in het locatie pedagogisch werkplan en in het [VE Borgingsplan UK en Puk en Startblokken](#) (kwaliteitshandboek 3.01), beide op te vragen bij de locatie.

5.2 Het stimuleren van de ontwikkeling

Werken met een VE-methode vraagt een actieve rol van de PM-ers. De PM-ers worden daarom geschoold om met een VE-methode te kunnen werken.

Integraal VE programma

Binnen de locaties van Kappio werken we met twee erkende VE programma's: Uk en Puk (0-4 jaar) en Startblokken .

Er wordt gewerkt met activiteiten die op meerdere niveaus de volgende ontwikkelingsgebieden stimuleren: taal-spraakontwikkeling, sociaal – emotionele ontwikkeling, rekenvaardigheden en de motorische ontwikkeling. Een aantal locaties gebruiken ook Beweegkriebels.

Doelgerichte planning

Ieder jaar wordt een jaarplanning gemaakt per locatie waarin alle thema's die behandeld gaan worden in opgenomen worden. Minimaal 5 thema's worden hierin meegenomen volgens het VE programma waarmee gewerkt wordt. Jaargetijden en feesten worden in deze thema's verwerkt. Elk thema wordt uitgewerkt in weekprogramma's, waarin de keus van activiteiten alle ontwikkelingsgebieden in meegenomen worden.

Het streven is dat de gemaakte plannings in het teamoverleg geëvalueerd en eventueel bijgesteld worden.

De doelen die zijn geformuleerd voor de geïndiceerde peuter worden indien nodig bijgesteld en geëvalueerd per activiteit in de VE kindmap, deze wordt opgeborgen in een afgesloten kast.

Activiteitsaanbod gericht op taal is voldoende dekkend

In de planning van de activiteiten die het dagdeel aan de orde komen is expliciet aandacht voor taalactiviteiten. In deze activiteiten worden de verschillende taalfacetten (als klankleer, betekenisleer, woordenschat, zinsbouw, woordvorming) en de taalvaardigheden als luisteren, spreken opgenomen. Niet alleen de materialen van het betreffende VE programma worden hierbij ingezet maar ook de materialen die op locatie aanwezig zijn of m.b.t. het thema verzameld zijn. Denk daarbij aan boeken, materialen uit de natuur of praatplaten.

Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad

Pedagogisch medewerkers noteren bijzonderheden van iedere VE-peuter. Ook houden ze bij welke activiteiten de betreffende peuter heeft gedaan, zodat dit voor alle collega's is terug te vinden. Aan de hand van de observaties en de reden van de VE indicatie worden per peuter doelen gesteld. Dit gebeurt tijdens de kindbespreking. Door een probleemanalyse wordt zo helder mogelijk gemaakt waar de pedagogisch medewerker aan gaat werken. Regelmatig (1x per 2-3 maanden) zal tijdens de kind bespreking met de pedagogisch coach /zorgcoördinator een evaluatie plaatsvinden van de VE-kinderen.

Er wordt zoveel mogelijk gewerkt in kleine groepjes kinderen waarbij per activiteit gekeken wordt welke kinderen het beste samen deze kunnen uitvoeren. Er is hierin aandacht voor de brede ontwikkeling.

Bij beide methodes spelen pedagogisch medewerkers mee met de kinderen. Zo kunnen ze de kinderen tijdens het spel observeren, begeleiden of iets nieuws inbrengen. Het versterkt bovendien de band tussen pedagogisch medewerker en het kind. Er wordt gebruik gemaakt van spel materiaal wat aansluit op het ontwikkelingsniveau van het kind. In de praktijk betekent dit dat per kind gekeken wordt naar wat nodig is. Het ene kind zal met tellen bezig zijn bijvoorbeeld d.m.v. kralen rijgen en deze te tellen, puzzelen, blokken bouwen en deze te tellen. Het andere kind met taalontwikkeling en woordenschat door bijvoorbeeld plaatjes uit boekjes te benoemen en liedjes te zingen. Weer een ander kind zal bezig zijn met sociaal-communicatieve vaardigheden door samen met andere kinderen te (leren) spelen bijvoorbeeld door een treinbaan te maken, samen te spelen in een keukentje.

De pedagogisch medewerker zal per kind naar de behoefte en mogelijkheden kijken wat het kind nodig heeft. De pedagogisch medewerker zal ook het groepsproces stimuleren door activiteiten te doen met de kinderen in de kring.

Daarnaast wordt door middel van knutselvaardigheden ook gewerkt aan de diverse ontwikkelingsgebieden.

De peuterschool biedt activiteiten om de grove en fijne motoriek te stimuleren. Op de peutergroep is voldoende speelgoed en materiaal aanwezig denk aan fietsjes, blokken, glijbaan, kleurpotloden, insteekmozaïek, puzzels etc. De peutergroep zorgt voor uitdagende spelmogelijkheden en de Pm'ers brengen zoveel mogelijk variatie in bewegingsactiviteiten.

Er wordt gewerkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bij elk thema bieden we activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen (0-1,5 jaar, 1,5-2,5 jaar en 2,5-4 jaar). De activiteiten zijn gevarieerd: spel, spel in een themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen, tijdens verzorgingsmomenten. Er worden tips gegeven voor de inrichting van de speelleeromgeving en het inzetten van materiaal vanuit het programma.

Uitgangspunten

- De activiteiten zijn bedoeld om de totale, brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren.
- De activiteiten vinden plaats in bestaande situaties binnen het kindercentrum, bijvoorbeeld tijdens de verzorging, de kring en het spelen.
- Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerkers bij het uitvoeren van de activiteiten aansluiten bij het kind.
- De eigen inbreng van het kind is een essentieel onderdeel in elke activiteit.

Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers is respectvol

De pedagogisch medewerkers treden de kinderen in gedrag en taalgebruik open en met respect tegemoet en aan de reacties van de kinderen is te merken dat zij zich gewaardeerd voelen. In gedrag en taalgebruik tonen de pedagogisch medewerkers respect voor de diversiteit in achtergrond, taal, religie en familiewaarden van het kind. De ondersteuning en begeleiding naar de kinderen toe wordt op een positieve manier uitgevoerd. Geen kind wordt uitgesloten. Het belang van het kind staat voorop.

Pedagogisch medewerkers structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen

Pedagogisch medewerkers weten aan kinderen duidelijk te maken wat er van hen verwacht wordt en zij zorgen ervoor dat ze zich daar ook aan kunnen houden, oftewel het stellen van grenzen en duidelijke groepsregels. Een tweede aspect betreft het vermogen van pedagogisch medewerkers om situaties, activiteiten of taken zo te structureren en organiseren dat kinderen er optimaal van kunnen profiteren. De pedagogisch medewerker geeft effectief leiding aan de groep. Het stellen van grenzen gebeurt adequaat, consequent en tijdig. De pedagogisch medewerker legt het hoe en waarom van regels en grenzen op een positieve manier uit aan kinderen en checkt of dit begrepen wordt. Het effect van bepaald gedrag voor een ander kind wordt door de pedagogisch medewerker uitgelegd. Ongewenst gedrag wordt waar nodig op gepaste wijze gecorrigeerd, gewenst gedrag wordt gestimuleerd door hier positief op te reageren.

De pedagogisch medewerkers stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen

Pedagogisch medewerkers bevorderen actief dat kinderen samen spelen en samen materialen delen. Onderling respect wordt bevorderd door bij het spelen kinderen naar elkaar te laten luisteren, vragen aan elkaar te stellen, hulp aan elkaar te vragen. De pedagogisch medewerkers scheppen mogelijkheden en stimuleren dat kinderen hulp zoeken bij elkaar: ze verwijzen kinderen naar elkaar door en moedigen interactie aan, op een manier die aansluit bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

Bij conflictsituaties tussen kinderen worden kinderen rustig benaderd en wordt gedrag dat pijn veroorzaakt onmiddellijk gestopt. Kinderen worden actief betrokken bij het oplossen van een conflict of probleem: ze worden gevraagd naar oplossingen en aangemoedigd er samen een te kiezen. Pedagogisch medewerkers volgen het proces en bieden ondersteuning indien nodig bij de gekozen oplossing.

Persoonlijke competenties van het kind worden gestimuleerd door de activiteiten, taken, interacties af te stemmen op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van het kind. De interesses van kinderen worden gestimuleerd, kinderen krijgen ondersteuning bij zaken die nog lastig voor hen zijn. Kinderen worden uitgedaagd en geprikkeld, in activiteiten en door interactie met een verscheidenheid aan strategieën: pedagogisch medewerkers spelen mee in het spel van de kinderen, ze verrijken spel en interacties door verdieping en verbreding aan te brengen.

De pedagogisch medewerkers tonen respect voor de autonomie van het kind

De pedagogisch medewerkers erkennen de kinderen als individu en waarderen hun ideeën en perspectieven. Zelfstandigheid wordt gewaardeerd en gestimuleerd. Keuzes van kinderen om zaken anders te doen worden positief verwoord en toegestaan (binnen bepaalde grenzen). Er is ook onderhandelingsruimte tussen kinderen en pedagogisch medewerkers.

Het stimuleren van de zelfstandigheid gebeurt bijvoorbeeld in verzorgende activiteiten, maar ook tijdens het educatieve programma: veel materialen zijn zelf te pakken door de kinderen (open kasten op ooghoogte van de kinderen), keuze in spel is zoveel mogelijk vrij. De zelfstandigheid wordt actief benoemd en gereflecteerd (d.w.z. de pedagogisch medewerker benoemt, praat achteraf over wat kinderen gedaan hebben, hoe ze zaken zelf opgelost hebben, etc.).

Regels, rituelen en dagritme worden zoveel mogelijk gevisualiseerd met behulp van dagritme kaarten. Dit maakt het voor kinderen zichtbaar hoe het programma in elkaar zit op en welke (gedrags)regels zijn afgesproken.

5.3 Inrichting groepsruimte

De inrichting van de groepsruimte (de speel- en leeromgeving) is afgestemd op het thema en de aangeboden activiteiten. De uitgangspunten voor de speel- en leeromgeving zijn:

- De groepsruimte is zo ingericht dat kinderen zich veilig voelen en ongestoord kunnen spelen.
- De groepsruimte is uitdagend en uitnodigend voor kinderen.
- De ruimte is ingedeeld in hoeken (bijvoorbeeld een bouwhoek, huishoek, leeshoek, kijktafel).
- Er is structuur en overzicht. Het materiaal heeft een vaste plek en is bij voorkeur gelabeld. Om de zelfstandigheid van kinderen te bevorderen is het zichtbaar welk materiaal zich in welke bak of kast bevindt. Dit gebeurt middels foto's met een geschreven woord. Op deze manier kunnen kinderen zelf materialen vinden en weer opruimen.

De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend

De groepsruimtes zijn vrij van gezondheids- en veiligheidsrisico's.

De ruimtes zijn onderverdeeld in hoeken, zoals een huishoek, bouwplaats, atelier, taal-denkleeshoek, ontdektafel, zand-watertafel, thematafel, etc. De speel-leeromgeving is rijk, dat wil zeggen met veel verschillende (bij voorkeur echte) materialen en materialen waarmee je ontdekkingen kunt doen. De ruimte is gericht op talige interacties: een creatieve knutsel-schrijfhoek, waar met materialen gewerkt kan worden die tot taal en/of 'schrijven' uitlokken.

5.4 Ouderbetrokkenheid

5.5 Kindvolgsysteem

Kappio houdt zorgvuldig in de gaten hoe het met de kinderen gaat. Op deze manier kunnen we, indien het nodig is, de manier van omgang met een kind of een groep kinderen aanpassen. We volgen het welbevinden, de ontwikkeling en het functioneren van een kind in de groep met behulp van een kindvolgsysteem. Hiermee volgen we de kinderen op verschillende ontwikkelingsgebieden, de cognitieve ontwikkeling, de taalontwikkeling, de grove- en fijne motoriek en de zelfstandigheid. De bevindingen worden minimaal één keer per jaar besproken met ouders tijdens het mentorgesprek. Mocht het noodzakelijk zijn om de bevindingen tussentijds nogmaals te bespreken, dan worden de ouders hier van op de hoogte gesteld en er een aparte afspraak ingepland.

5.6 Opvallend gedrag

Kinderen nemen hun eigen 'rugzakje' mee naar de opvang. In dat rugzakje zit bagage als het karakter, de opvoeding en de ervaringen van het kind. De pedagogisch medewerkers zetten zich in om te ontdekken wat elk individueel kind belangrijk vindt. Het kan voorkomen dat een kind opvalt ten opzichte van de rest van de groep. Dat kan zijn door bepaald gedrag, maar het kan ook zijn dat het kind zich op een andere manier ontwikkelt. Voorbeelden hiervan zijn kinderen die moeilijk contact maken of kinderen die geestelijk en/of lichamelijk heel druk zijn.

Zodra PM-ers opvallend gedrag signaleren, zullen ze dit in een werkoverleg met elkaar bespreken. Bij een werkoverleg zit ook de clustermanager/ pedagogisch coach en/of zorgcoördinator die advies kan geven over de situatie. We maken dan gezamenlijke afspraken over hoe we met het gedrag omgaan. Er kan ook een observatieperiode worden vastgelegd, waarna de situatie opnieuw wordt besproken. Zo brengen we in kaart wanneer bepaald gedrag voorkomt, of er een patroon herkenbaar is en welke mogelijke aanpak het gedrag positief zou kunnen ombuigen. Vanzelfsprekend stellen we ouders op de hoogte als het kind dergelijk opvallend gedrag vertoont. We vragen dan ook of dit gedrag herkenbaar is voor de ouders; het kan zijn dat het kind bepaald gedrag alleen op de opvang vertoont. Ouders worden te allen tijde geïnformeerd over verdere ontwikkelingen en we vragen ze actief mee te denken in mogelijke aanpakken. In geval van een schoolgaand kind wordt school betrokken bij dit proces, mits ouders hiervoor goedkeuring hebben gegeven. Op die manier ontstaat er een eenduidige aanpak op de opvang en thuis wat voor het kind duidelijkheid geeft.

Binnen Kappio zijn meerdere zorgcoördinatoren werkzaam. Zij kunnen aanvullend advies geven over gedrag en pedagogisch handelen. Bovendien hebben ze contacten met de GGD-JGZ en de omliggende hulpverlening voor eventuele doorverwijzing, bijvoorbeeld naar logopedie, Parlan, het Wijkteam, Schoolmaatschappelijk Werk. Het is daarnaast op een aantal locaties mogelijk dat de PM-ers ondersteund worden door een medewerker van het VAT. Ook is directe afstemming met jeugdverpleegkundige van de GGD over de voortgang van VE-kinderen mogelijk.

Het kan zijn dat het kind dusdanig structureel ongewenst gedrag laat zien dat de veiligheid van andere kinderen in gedrang komt. Dan kan het voorkomen dat we gezamenlijk afspreken om het kind op een andere groep/locatie verder te begeleiden. Het kan ook zijn dat we er gezamenlijk achter komen dat het kind qua gedrag en ontwikkeling bij ons niet op zijn plaats is. Dan zoeken we samen met ouders naar een passender plek voor hun kind. De stappen om tot deze beslissingen te komen staan beschreven in ons [Zorgprotocol](#) (kwaliteitshandboek 3.01). Ook werken we nauw samen met de omliggende hulpverlening om zo samen met ouders tot een passende oplossing te komen om hun kind verder op weg te helpen.

5.6.1 Meldcode kindermishandeling

Wanneer Kappio als organisatie geconfronteerd wordt met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang is het van belang dat hier op een professionele manier mee wordt omgegaan. In het beleid '[Meldcode Kappio](#)' (kwaliteitshandboek 3.05) staat beschreven hoe wij hier als organisatie mee omgaan. Dit beleidsstuk is op te vragen bij de locatie.

5.7 Doorlopende ontwikkellijn

De overgang van een kind van de peuterschool naar de basisschool is een belangrijke stap in de ontwikkeling van het kind. Dit geldt ook voor kinderen die overgaan naar een ander groep binnen Kappio, bijvoorbeeld de overstap van een babygroep naar een peutergroep binnen dezelfde locatie. Het is daarom belangrijk om te zorgen voor een goede doorgaande lijn. De PM-er is bevoegd om een overdracht over een kind te schrijven. Dit gebeurt aan de hand van de gegevens van het gebruikte kindvolgsysteem. Deze overdracht wordt, met toestemming van ouders of verzorgers (m.u.v.

kinderen met een VE-indicatie), doorgestuurd naar de locatie, groep, of basisschool waar het kind naar toe gaat. Voor meer informatie verwijzen wij naar het overdrachtsbeleid.

Kappio vindt het daarnaast belangrijk dat er goede samenwerking is met het onderwijs. Bijna alle locaties bevinden zich in of nabij een school. Per locatie stemmen we af waar samenwerking mogelijk is. Dit kan in de vorm van werken met dezelfde thema's, gezamenlijke activiteiten uitvoeren, maar ook samenspel met kleuters of voorleesactiviteiten door kinderen van de bovenbouw. Op deze manier werken we gezamenlijk aan een compleet pedagogisch en didactisch aanbod voor alle kinderen op het gebied van spelend leren, onderwijs, zorg en vrijetijdsbesteding.

5.8 Pedagogisch coach

Kappio hecht belang aan medewerkers die goed kunnen inspelen op de behoefte van een kind en medewerkers die kinderen een veilige plek kunnen bieden om tot ontwikkeling te komen. De kwaliteit van de kinderopvang wordt hierin voor een groot deel bepaald door onze pedagogisch medewerkers. Vanuit Kappio besteden we aandacht aan de ontwikkeling en ondersteuning van onze medewerkers op pedagogisch vlak. Wij hebben daarom meerdere pedagogisch coaches in dienst.

Onze pedagogisch coaches richten zich op het verbeteren van de pedagogische kwaliteit en de professionele ontwikkeling van onze pedagogisch medewerkers. De coach begeleidt, coacht en stimuleert het ontwikkelproces op pedagogisch gebied. Afhankelijk van de behoeftes van pedagogisch medewerkers, het team, de clustermanagers en vanuit het beleid worden er vormen van coaching aangeboden. Dit betreft bijvoorbeeld coaching-on-the-job, coachingsgesprekken (individueel of in teamverband), trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering. De pedagogisch coach fungeert ook als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering daarvan, en geeft adviezen ter verbetering van dit beleid.

Het doel van deze functie is: 'het coachen van onze pedagogisch medewerkers vanuit het pedagogisch beleid ten behoeve van het mede verbeteren van de kwaliteit van de werkzaamheden'.

Alle pedagogisch medewerkers, zowel vaste als inval, ontvangen jaarlijks een vorm van coaching door de pedagogisch coaches. Om de inzet van de pedagogisch coach te berekenen is de volgende rekenregel van toepassing: (50 uur x het aantal kindercentra) + (10 uur x het aantal fte pedagogisch medewerkers). Een fulltime-equivalent (fte) is een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie kan worden uitgedrukt. Kappio kan deze uren naar eigen inzicht over de beroepskrachten verdelen. Daarin is dus maatwerk mogelijk.

5.8.1 Pedagogisch coach VE per 1 januari 2022

Op de peuterscholen met Voorschoolse Educatie (VE) wordt per 1 januari 2022 het aantal beschikbare uren voor pedagogisch coaches met VE uren uitgebreid. Zo kunnen de pedagogisch coaches nog meer aandacht besteden aan de pedagogische kwaliteit van de pedagogisch medewerkers. Vanuit een warme en veilige basis, werkt de pedagogisch medewerker aan een optimale ontwikkeling van het kind. Voor elk kind met een VE indicatie wordt 10 uur extra per jaar ter beschikking gesteld. Deze uren worden ingezet op de peuterschool van het kind.

Kappio wil deze extra ondersteuning en coaching door de pedagogisch coach voor Voorschoolse Educatie (VE) bijvoorbeeld inzetten op:

- Coaching on-the-job bij spelactiviteiten van pedagogisch medewerkers met de kinderen.
- Observaties gericht op de interactie met (zorg)kinderen.
- Coaching gesprekken (individueel en teamgericht) over thematisch en planmatig werken, het kindvolgsysteem, de ontwikkeling van het kind, meertaligheid.
- Het begeleiden van pedagogisch medewerkers bij het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

- Training en andere vormen van deskundigheidsbevordering.

5.8.2 Meer informatie

Bij de clustermanagers kunnen ouders navraag doen naar de beschikbare inzet van (VE) uren door de pedagogisch coach per locatie. Meer specifieke informatie staat op de website van Kappio bij de beleidsstukken: 'inzet pedagogische coaching' en 'inzet pedagogische coaching VE' per 1 januari 2022.

6 Overige informatie

6.1 Seksualiteit

Een kind ontwikkelt zich op verschillende gebieden, waaronder de seksuele ontwikkeling. Bij kinderen spreken we van de ontdekkende seksualiteit. Het is belangrijk dat de omgeving hier goed mee om gaat. Het waarderen van je eigen lichaam is een voorwaarde voor een gezonde emotionele en seksuele ontwikkeling.

Binnen Kappio besteden we niet bewust of extra aandacht aan het onderwerp seksualiteit. We gaan hier op een natuurlijke en ontspannen manier mee om. Als er vragen zijn, beantwoorden we die zo eerlijk mogelijk en passend bij de leeftijd. In 2021 zal Kappio een apart beleid schrijven ten aanzien van het thema seksualiteit.

6.2 Media

Er wordt gezorgd voor een verantwoord aanbod programma's, spelletjes en films dat is toegespitst op de leeftijd van de kinderen. Tijdens themaweken kan het voorkomen dat de PM-ers bijvoorbeeld een passend filmpje willen laten zien. De rest van de tijd staat zelf spelen en bewegen echter voorop. Op de groepen zijn voor de PM-ers tablets aanwezig. De tablets worden gebruikt om het werken op de groepen voor PM-ers te vergemakkelijken. Zo kunnen de tablets gebruikt worden om foto's mee te maken, te communiceren met ouders. Op deze manier worden ouders meer betrokken bij wat er op de groep van hun kind gebeurt. Dit gebeurt middels het [foto- en filmbeleid](#). We werken hiervoor met een communicatieplatform voor o.a. ouders, genaamd Konnect.

6.3 Kinderen die ziek zijn

Een ziek kind zal niet snel de kinderopvang bezoeken. We vragen ouders om kinderen af te melden via het communicatieplatform Konnect of per telefoon. Indien een kind ziek arriveert of daar ziek wordt, neemt de PM-er contact op met de ouders. Er wordt afgesproken door wie en wanneer het kind wordt opgehaald. Meer informatie hierover staat in ons ziekteprotocol. In de tussentijd kan het kind afgezonderd op een rustige plek, bijvoorbeeld op de bank liggen. Er blijft de benodigde aandacht en nabijheid voor het zieke kind totdat het is opgehaald. Als er een kinderziekte of andere besmettelijke aandoening is geconstateerd bij een van de kinderen, zullen de PM-ers dit mondeling of schriftelijk kenbaar maken aan ouders. Indien dit gevaar oplevert voor andere kinderen, mag het kind het kinderdagverblijf niet bezoeken. We hanteren hierbij de richtlijnen van de RIVM. De PM-ers hebben beschikking over de kiddi-app, ontwikkeld door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu waarin de richtlijnen van de RIVM concreet beschreven staan.

6.4 Privacy

De gegevens van kinderen en ouders/verzorgers worden vertrouwelijk behandeld. Medewerkers hebben een geheimhoudingsplicht en mogen uitsluitend informatie van personen aan derden geven als er vooraf goedkeuring is verkregen van de betrokken persoon. Het privacy beleid is op te vragen bij het servicebureau van Kappio of te raadplegen via www.kappio.nl/privacy

6.5 Beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers

Bij Kappio bieden wij plaatsen aan voor beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers. Zij werken altijd onder supervisie van een geschoolde PM-er. Alle beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers hebben een geldig VOG en staan geregistreerd in het personenregister. Een uitgebreide werkwijze waarin o.a. beschreven staat welke taken beroepskrachten in opleiding, stagiaires en vrijwilligers kunnen uitvoeren en de wijze waarop zij hierbij worden begeleid, staat beschreven in een apart [Stagebeleid](#) (kwaliteitshandboek 4.08) en [Vrijwilligersbeleid](#) (kwaliteitshandboek 4.10).

6.6 Klachtenregeling

Als u een klacht of verbeterpunt heeft dan kunt u dit het beste, bij voorkeur, eerst bespreken met direct betrokkene en/of de leidinggevende van de direct betrokkene. Als u echter het gevoel heeft dat er met uw klacht/verbeterpunt niet goed wordt omgegaan, dan kunt u de klachtenregeling terugvinden op de website (www.kappio.nl/klachtenregeling). In deze [klachtenregeling](#) (kwaliteitshandboek 3.08) staat de interne- en externe klachtenprocedure beschreven.